

**ДВНЗ “ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МОЗ УКРАЇНИ”
КАФЕДРА АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ №1**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ проф. Шульгай А.Г.

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

**дисципліна «АКУШЕРСТВО»
напрямок підготовки 1201 МЕДИЦИНА
спеціальність 7.12010001 “ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА”
факультет медичний
навчальний рік 2016 – 2017**

Розробники: д.м.н. завідувач кафедри акушерства та гінекології №1, професор
Маланчук Л.М., к.м.н., доцент кафедри акушерства та гінекології №1 Маланчин І.М.

Схвалено на засіданні кафедри акушерства та гінекології №1

“ ___ ” _____ 2016 року, протокол № _____

Завідувач кафедри акушерства та гінекології №1

Маланчук Л.М.

© _____, 2016 рік

© _____, 2017 рік

**Тернопіль
2016**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(навчаються за типовою навчальною програмою від 2015 року)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 12	Галузь знань: 1201 «Медицина»	Нормативна	
Загальна кількість годин – 360	Спеціальність: 7.12010001 “Лікувальна справа”	Рік підготовки	
		4-й	5-й
		Семестр	
		8-й	9-й
		Рік підготовки	
		5-й	6-й
		10-й	11-12-й
		Лекції	
		24 год.	10 год.
		Лекції	
8	-		
Практичні			
30 год.	24 год.		
Практичні			
24	84 (60)		
Лабораторні			
год.	год.		
Самостійна робота			
51 год.	26 год.		
Самостійна робота			
28 год.	51 (15) год.		
Індивідуальні завдання:			
год.			
Вид контролю:			
4 курс	5 курс		
Зарах.	Іспит		
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст		

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ.

Програма вивчення навчальної дисципліни «акушерство і гінекологія» для вищих медичних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації складена для спеціальностей 7.12010001 «Лікувальна справа», галузі знань 1201 «Медицина», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» із кваліфікацією «Лікар».

Програма розроблена на підставі наступних нормативних документів:

- освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) та освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівців, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2003 № 239 на пряму підготовки «Медицина» освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» за спеціальностями «Лікувальна справа».
- навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» кваліфікації «лікар» для спеціальностей «Лікувальна справа», затвердженого наказом МОЗ України 08.07.2010 № 539 «Про внесення змін до навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» кваліфікації «лікар» у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації за спеціальностями «Лікувальна справа», затвердженого наказом МОЗ України від 19.10.2009 № 749»;
- рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затверджених наказом МОЗ України від 24.03.2004 № 152 «Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін» зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 № 492 «Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін»;
- інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України 15.04.2014.
- №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей») і робочих навчальних планів, обговорених і затверджених на засіданні Вченої Ради ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» 31.05.2016 Протокол №18 та введених в дію наказом ректора по університету № 225 від 01.06 2016 р.

Програма розроблена з урахуванням принципів доказової медицини і на підставі стандартів надання медичної допомоги в акушерстві і гінекології, затвердженими наказами МОЗ України. Термін навчання за цими спеціальностями здійснюється протягом 6 років, а базова медична підготовка – протягом 5 років.

АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ як навчальна дисципліна:

а) базується на знаннях, отриманих студентами при вивченні медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, топографічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології репродуктивної системи жінки, гістології та ембріології, мікробіології, фармакології, клінічної генетики, внутрішніх професійних та інфекційних хвороб, хірургічних хвороб, гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я й інтегрується з цими дисциплінами.

б) забезпечує високий рівень загальноклінічної підготовки;

Термін вивчення навчальної дисципліни «Акушерство та гінекологія» здійснюється студентами на 4-6 курсах, в VIII- XII семестрах.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОЮ викладання навчальної дисципліни «акушерство і гінекологія» є: придбання знань з фізіологічного та патологічного акушерства, консервативної та оперативної гінекології, засвоєння загальних принципів ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду, вміння аналізувати акушерську ситуацію та хірургічні ризики гінекологічної хворої, використовувати основні та додаткові методи дослідження, демонструвати вміння та навички згідно освітньо-професійної програми (ОПП).

Основними завданнями вивчення дисципліни «акушерство і гінекологія»:

- Планувати тактику ведення вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду.
- Ставити попередній діагноз ускладнень вагітності, пологів та післяпологового періоду.
- Інтерпретувати клінічну анатомію жіночих статевих органів та фізіологію репродуктивної системи.
- Ставити попередній діагноз основних гінекологічних захворювань, планувати обстеження та тактику ведення хворої.
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори основних захворювань жіночої репродуктивної системи.
- Визначати фактори, що впливають на планування сім'ї та розробляти заходи, спрямовані на раціональне планування сім'ї.
- Виконувати необхідні медичні маніпуляції.
- Планувати та надавати невідкладну допомогу при невідкладних станах в акушерстві і гінекології.

У результаті вивчення дисципліни «Акушерство та гінекологія» студент повинен знати:

- перебіг фізіологічної та патологічної вагітності;
- перебіг фізіологічних та патологічних пологів;
- перебіг фізіологічного та патологічного післяпологового періоду;
- сучасні стандарти надання допомоги при невідкладній акушерській патології;
- сучасні стандарти надання допомоги при невідкладній гінекологічній патології;
- питання планування сім'ї.

У результаті вивчення дисципліни «Акушерство та гінекологія» студент повинен вміти:

- збирати та оцінювати акушерський та гінекологічний анамнез;
- проводити зовнішнє та внутрішнє акушерське дослідження, оцінювати стан плода та новонародженого;
- проводити гінекологічне дослідження, здійснювати забір матеріалу для цитологічного, гістологічного і бактеріологічного дослідження та вміти їх інтерпретувати;
- встановлювати діагноз захворювання, проводити диференційну діагностику, терапію, профілактику та реабілітацію акушерських і гінекологічних хворих;
- надавати невідкладну допомогу при акушерській та гінекологічній патології.

У результаті вивчення дисципліни «Акушерство та гінекологія» студент повинен оволодіти навичками:

- курація роділлі;
- курація породіллі;
- вміти проводити бімануальне дослідження та обстеження жінки в дзеркалах;
- техніка взяття мазка на онкоцитологічне дослідження та оцінка його результатів;
- курація вагітної з пізніми гестозами;
- курація вагітної;
- курація гінекологічної хворої.

Схвалено на засіданні кафедри акушерства та гінекології № 1

„_____” _____ 2016 року, протокол № _____

Завідувач кафедри, професор

Л.М. Маланчук

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни структурована на три розділи.

Розділ I. Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї.

Розділ II. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Розділ III. Акушерство і гінекологія.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- А) лекції;
- Б) практичні заняття (семінарські заняття);
- В) самостійна робота студентів;
- Г) консультації.

Лекції охоплюють основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни, розкривають основні проблемні питання відповідних розділів дисципліни. Перевага віддається лекціям проблемним, оглядовим та концептуально-аналітичним. Лекція стає процесом, під час якого в студентів формуються знання, забезпечуються мотиваційний компонент і загально-орієнтований етап оволодіння науковими знаннями. Посилюється роль лекцій в якісному управлінні самостійною роботою студентів.

Практичні заняття передбачають детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни з викладачем і формування вміння та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань та вирішення ситуаційних задач. За методикою організації вони є клінічними, спрямовані на контроль засвоєння теоретичного матеріалу й формування практичних вмінь та навичок, а також уміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань.

Засвоєння теми контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей.

Перелік критеріїв надання акушерсько-гінекологічної допомоги регламентується відповідними протоколами за спеціальністю «акушерство і гінекологія» МОЗ України.

Засобами контролю є тестові завдання, клінічні ситуаційні задачі; контроль виконання практичних навичок.

Самостійна робота студентів передбачає оволодіння студентом навчальним матеріалом, а саме самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, а також передбачає підготовку до усіх видів контролю. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Консультації (індивідуальні або групові) проводяться з метою допомоги студентам розібратись та роз'яснити складні для самостійного осмислення питання, вирішити складні проблеми, які виникли при самостійному опрацюванні навчального матеріалу при підготовці до практичного заняття, підсумкового заняття або перед іспитом.

При вивченні дисципліни використовують адекватні методи навчання.

За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вирішення задач. За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ I. Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї.

Підрозділ 1. Ендокринні порушення жіночої статеві системи.

Конкретні цілі:

- Інтерпретувати клінічну анатомію і фізіологію жіночих статевих органів.
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори, загальну симптоматологію гінекологічних захворювань, пов'язаних з ендокринними порушеннями.
- Оцінювати результати обстеження, ставити попередній діагноз гінекологічних захворювань, пов'язаних з ендокринними порушеннями, планувати тактику ведення хворої.
- Планувати та надавати невідкладну допомогу при аномальних маткових кровотечах.
- Виконувати необхідні медичні маніпуляції.

Тема 1. Організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги.

Організація акушерської допомоги. Організація служби планування сім'ї: структура, завдання. Роль сімейного лікаря в профілактиці перинатальних захворювань і смертності.

Тема 2. Фізіологія жіночих статевих органів. Методи обстеження гінекологічних хворих. Загальна симптоматологія в гінекології.

Клінічна анатомія жіночих статевих органів. Фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в різні вікові періоди. Нейроендокринна регуляція функції статевої системи. Особливості збирання спеціального гінекологічного анамнезу. Основні методи обстеження в гінекології: огляд зовнішніх статевих органів, дослідження за допомогою дзеркал, бімануальне обстеження. Додаткові методи обстеження в гінекології. Методи функціональної діагностики стану яєчників. Променеві методи діагностики в гінекології: МРТ, КТ, МСГ. Ультразвукові методи дослідження в гінекології. Інструментальні методи обстеження: зондування порожнини матки, вишкрібання порожнини матки, біопсія, пункція черевної порожнини через заднє склепіння. Ендоскопічні методи дослідження: кольпоскопія, гістероскопія, лапароскопія. Лабораторна діагностика: онкоцитологія, бактеріоскопія, бактеріологія, ІФА, ПЛР, патоморфологічне дослідження.

Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань (біль, білі, розлади менструального циклу та кровотечі, неплідність, сексуальні розлади, розлади функції суміжних органів).

Тема 3. Нейроендокринна регуляція. Порушення функцій репродуктивної системи.

Класифікація порушень функції репродуктивної системи. Аменорея: класифікація, діагностика. Аномальні маткові кровотечі. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування.

Тема 4. Нейроендокринні синдроми в гінекології.

Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, синдром полікістозних яєчників, синдром Шихана, гіперандрогенія, гіперпролактинемія. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування.

Підрозділ 2. Основи онкогінекології.

Конкретні цілі:

- Класифікувати і аналізувати клінічну картину доброякісних, передракових та злоякісних захворювань жіночої статеві системи.
- Складати план обстеження з використанням сучасних методів діагностики, аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при доброякісних, передракових та злоякісних захворюваннях жіночої статеві системи та визначити попередній діагноз.
- Проводити диференціальну діагностику доброякісних, передракових та злоякісних захворювань жіночої статеві системи.
- Визначати тактику ведення (принципи оперативних втручань та консервативного лікування, реабілітаційні заходи) при доброякісних, передракових та злоякісних захворюваннях жіночої статеві системи.

- Проводити профілактику доброякісних, передракових та злоякісних захворювань жіночої статеві системи.
- Виконувати необхідні медичні маніпуляції.

Тема 5. Доброякісні пухлини жіночих статевих органів. Ендометріоз.

Поняття кісти і пухлини яєчників. Кіста бартоліневої залози. Доброякісні пухлини яєчників: епітеліальні, пухлини строми статевого тяжа, ліпідно-кліткові пухлини, герміногенні пухлини. Пухлиноподібні утворення яєчників. Доброякісні пухлини матки Клініка, діагностика ускладнення, лікування, профілактика.

Ендометріоз Етіологія і патогенез. Класифікація. Діагностика. Клініка. Сучасні методи лікування. Медична реабілітація жінок з ендометріозом.

Тема 6. Фонові та передракові захворювання жіночих статевих органів. Злоякісні новоутворення геніталій. Трофобластичні захворювання.

Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів. Фонові та передракові захворювання шийки матки: класифікація. Гіперпластичні процеси ендометрія: етіологія, патогенез, класифікація, сучасні методи діагностики, тактика ведення та принципи лікування. Профілактика фонових та передракових захворювань жіночих статевих органів.

Злоякісні новоутворення зовнішніх жіночих статевих органів (рак вульви). Рак шийки матки. Рак тіла матки. Саркома матки. Рак яєчників. Рак маткової труби. Класифікація, клініка, діагностика, тактика ведення та принципи лікування.

Трофобластичні захворювання. Діагностика, тактика ведення та принципи лікування.

Підрозділ 3. Запальні захворювання жіночих статевих органів та гінекологічні захворювання, які потребують невідкладної допомоги.

Конкретні цілі:

- Виявляти ознаки запальних захворювань жіночої статеві системи.
- Складати план обстеження з використанням сучасних методів діагностики, аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при запальних захворюваннях жіночої статеві системи та визначити попередній діагноз.
- Поводити диференціальну діагностику невідкладних станів у гінекологічних хворих.
- Визначати тактику ведення при запальних захворюваннях жіночої статеві системи та гострій гінекологічній патології.
- Демонструвати вміння виконувати необхідні медичні маніпуляції.

Тема 7. Запальні захворювання жіночих статевих органів.

Поняття мікробіоцинозу піхви. Етіологія, патогенез, класифікація запальних захворювань жіночих статевих органів. Запальні захворювання неспецифічної (вульвіт, бартолініт, вагініт, ендоцервіцит, ендометрит, аднексит, параметрит, пельвіоперитоніт) та специфічної етіології. Туберкульоз.

Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоноз, гонорея, кандидоз, вірусні ураження, уреа-, мікоплазмоз, хламідіоз). Діагностика, лікування та профілактика бактеріального вагінозу. Ведення хворих з гнійною тубооваріальною пухлиною. Лікування гострих і хронічних захворювань, запальних процесів жіночих статевих органів. Показання до хірургічного лікування.

Особливості перебігу запальних захворювань в різні вікові періоди, тактика ведення. Реабілітація жінок, які перенесли запальні процеси.

Тема 8. «Гострий живіт» в гінекології.

Позаматкова вагітність, апоплексія яєчника, розрив капсули пухлини яєчника, перекрут ніжки пухлини, розрив гнійної тубооваріальної пухлини, порушення живлення міоматозного вузла. Травматичні пошкодження статевих органів. Клініка, діагностика, тактика ведення. Невідкладна допомога.

Передопераційна підготовка і післяопераційне ведення гінекологічних хворих. Анестезія під час гінекологічних операцій. Реабілітація після гінекологічних втручань.

Підрозділ 4. Неплідний шлюб. Планування сім'ї.

Конкретні цілі:

- Визначати та класифікувати основні етіологічні та патогенетичні фактори неплідності.
- Скласти план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при неплідності.
- Визначати тактику ведення при неплідності.
- Демонструвати вміння проведення консультування з питань планування сім'ї.
- Демонструвати знання сучасних методів контрацепції.
- Проводити оцінку пацієнтки, та необхідне обстеження перед використанням контрацептивного засобу.

Тема 9. Неплідний шлюб.

Причини жіночої та чоловічої неплідності. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі. Сучасні принципи і методи лікування жіночої неплідності (гормональні, хірургічні, новітні репродуктивні технології).

Тема 10. Планування сім'ї.

Консультування з питань планування сім'ї: напрямки, переваги, процес консультування. Загальний огляд методів контрацепції: КОК, вагінальне кільце, контрацептивний пластр, ПТП, ін'єкційні, ВМК, бар'єрні методи та сперміциди. Методи розпізнавання фертильності, добровільна хірургічна стерилізація, невідкладна контрацепція. Оцінка пацієнтки. Необхідне обстеження, яке проводиться у плановому порядку перед прийняттям рішення щодо використання конкретного методу контрацепції.

Планування сім'ї для людей, що живуть з ВІЛ.

РОЗДІЛ II: Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Підрозділ 5. Фізіологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Конкретні цілі:

- Інтерпретувати клінічну анатомію і фізіологію жіночих статевих органів, жіночого тазу.
- Виконувати обстеження вагітної, роділлі та породіллі, первинний огляд та туалет новонародженого.
- Планувати тактику ведення вагітності, фізіологічних пологів, післяпологового періоду.
- Проводити консультування щодо методу лактаційної аменореї.

Тема 11. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів.

Таз з анатомічної та акушерської точок зору. Тазове дно. Будова голівки плода. Розміри голівки плода та тулуба. Ознаки доношеності та зрілості плода. Вимірювання та оцінка таза.

Тема 12. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.

Запліднення та розвиток плідного яйця. Плацента, її будова і функція. Критичні періоди розвитку ембріона і плода. Вплив шкідливих факторів на ембріон та плід. Фізіологічні зміни в організмі жінки під час вагітності. Гігієна і харчування вагітної. Методи обстеження вагітної: діагностика ранніх та пізніх термінів вагітності. Топографія плода у матці. Ведення фізіологічної вагітності. Гравідограма. Лабораторна діагностика ВІЛ-інфекції. Консультування в контексті ВІЛ-інфекції. Поняття консультування та його етичні принципи. Навички консультування. Визначення допологової відпустки і дати пологів.

Тема 13. Фізіологія пологів. Знеболювання пологів.

Передвісники пологів, прелімінарний період. Визначення початку пологів. Біологічна готовність організму до пологів, шкала Бішопа. Біомеханізми пологів при передньому і задньому видах потиличного передлежання. Регуляція пологової діяльності. Клінічний перебіг пологів. Ведення пологів. Партограма. Оцінка новонародженого за шкалою Апгар. Первинний туалет новонародженого, дотримання теплового ланцюжка. Сучасні методи знеболювання пологів: немедикаментозні та медикаментозні.

Тема 13. Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості.

Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах. Клініка та ведення післяпологового періоду. Концепція грудного вигодовування. Післяпологова контрацепція: метод лактаційної аменореї (МЛА).

Анатомо-фізіологічні особливості періоду новонародженості. Догляд за новонародженим. Переваги сумісного перебування матері та дитини.

Підрозділ 6. Патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Конкретні цілі:

- Ставити попередній діагноз та планувати тактику ведення ускладненої вагітності.
- Планувати та надавати акушерську допомогу при ускладненому перебігу вагітності.
- Ставити попередній діагноз та проводити диференційну діагностику при різних видах акушерської патології в пологах.
- Планувати тактику ведення при патології пологів та післяпологового періоду.
- Планувати профілактичні заходи при різних видах акушерської патології.
- Планувати та надавати невідкладну допомогу при невідкладних станах в акушерстві.
- Виконувати необхідні медичні маніпуляції.

Тема 15. Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність.

Аномалії позазародкових елементів плідного яйця/плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика. Міхурцевий занесок. Багатоводдя і маловоддя: причини, діагностика тактика ведення вагітності, наслідки для плода і новонародженого. Спадкові та вроджені захворювання плода. Діагностика. Показання до медико-генетичного консультування.

Багатоплідна вагітність: класифікація, діагностика, особливості перебігу та ведення багатоплідної вагітності. Пологи при багатоплідній вагітності.

Тема 16. Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода.

Плацентарна дисфункція, дистрес плода, затримка розвитку плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика.

Методи діагностики стану плода: неінвазивні - УЗД, КТГ, біофізичний профіль плода, доплерометрія, МРТ; інвазивні - амніоцентез, кордоцентез, біопсія хоріону. Біохімічні методи дослідження у різні терміни вагітності.

Тема 17. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.

Імунологічна несумісність крові матері та плода (резус-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолейкоцитарна та ін.). Патогенез, діагностика, тактика ведення, лікування, та профілактика.

Тема 18. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.

Ранні гестози: класифікація, клініка, діагностика, лікування. Гіпертензивні розлади під час вагітності. Прееклампсія: патогенез, класифікація, діагностика, клініка, лікування, тактика, профілактика. Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення. Рідкісні форми гестозів.

Тема 19. Невиношування вагітності.

Причини мимовільного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування і профілактика мимовільного переривання вагітності. Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування, акушерська тактика. Профілактика невиношування вагітності. Передчасні пологи.

Тема 20. Вузький таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.

Аномалії кісткового тазу. Класифікація, діагностика. Діагностика синклітичного і асинклітичного вставлення голівки. Клінічно вузький таз. Особливості ведення пологів.

Класифікація тазових передлежань. Діагностика та особливості ведення вагітності. Неправильне положення плода: класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності. Розгинальні передлежання голівки плода: класифікація, діагностика. Корекція неправильних положень та тазових передлежань під час вагітності.

Пологи при неправильному положенні плода та тазових передлежаннях, тактика ведення. Біомеханізм пологів та ручна допомога при тазових передлежаннях.

Тема 21. Аномалії скоротливої діяльності матки.

Класифікація, фактори ризику, патогенез різних видів аномалій пологової діяльності. Сучасні методи діагностики і лікування порушень пологової діяльності. Профілактика порушень пологової діяльності. Перинатальні наслідки. Дистрес плода у пологах: діагностика, тактика ведення.

Тема 22. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Акушерські кровотечі. Передлежання плаценти: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, особливості перебігу, ведення вагітності та пологів. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти: етіологія, клініка, діагностика, особливості ведення вагітності і пологів. Матка Кювелера. Порушення процесів відшарування плаценти. Маткова кровотеча в послідовому і ранньому післяпологовому періоді. Гіпотонічна кровотеча. Коагулопатична кровотеча (емболія навколоплідними водами та інші причини). Геморагічний шок, термінальні стани в акушерстві. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Тема 23. Оперативне акушерство. Пологовий травматизм.

Загальні поняття про оперативні втручання в акушерстві: операції переривання вагітності в ранні та пізні терміни. Операції для підготовки пологових шляхів (періно - та епізіотомія, амніотомія). Акушерські щипці, вакуум-екстракція плода, кесарів розтин: показання. Оперативні втручання в послідовому та післяпологовому періоді. Ручне відокремлення плаценти, виділення посліду: техніка проведення. Ручне та інструментальне обстеження матки після пологів. Показання до надпихової ампутації, екстирпації матки, перев'язки внутрішніх здухвинних артерій.

Травматичні ушкодження вульви, піхви, промежини. Розрив шийки матки. Розрив матки: класифікація, механізм виникнення. Клінічна картина розриву матки: загрозливого, того, що почався і вже відбувся. Особливості розриву матки за рубцем. Діагностика, лікування і профілактика. Виворіт матки. Розходження і розриви зчленувань таза. Післяпологові нориці. Етіологія, лікування, профілактика.

Тема 24. Післяпологові септичні захворювання.

Післяпологові септичні захворювання: післяпологова септична рана, післяпологовий метроендометрит, метрофлебіт, мастит, післяпологовий перитоніт, перитоніт після кесарева розтину. Акушерський сепсис: класифікація етіологія, патогенез, діагностика, сучасні принципи лікування, профілактика. Септичний шок, невідкладна допомога. Методи пригнічення лактації.

Тема 25. Курація вагітних та породіль, підготовка учбової історії пологів. Захист учбової історії пологів.

Обстеження вагітної, роділлі та породіллі під наглядом викладача. Участь в проведенні пологів. Основи консультування, включаючи консультування з МЛІА. Медична етика та деонтологія. Робота з медичною документацією. Захист учбової історії пологів.

РОЗДІЛ III. Акушерство і гінекологія.

Підрозділ 7. Патологічні стани репродуктивної системи у різні вікові періоди.

Конкретні цілі:

- Інтерпретувати особливості анатомічної будови та фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в різні вікові періоди.
- Складати план обстеження і ведення, знати клініку, діагностику та лікування порушень менструальної функції у різні вікові періоди.
- Складати план ведення хворих з неправильними положеннями жіночих статевих органів.
- Складати план ведення дівчаток та підлітків з гінекологічними захворюваннями, визначити попередній діагноз з використанням сучасних методів діагностики.
- Демонструвати вміння проведення консультування з особливостей застосування бар'єрних та гормональних методів контрацепції у підлітків.

Тема 26. Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми. Фізіологічні та патологічні стани в перименопаузальному періоді.

Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми.

Поняття перименопаузального періоду. Фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в період перименопаузи. Патологічні стани в перименопаузальному періоді.

Опущення і випадіння стінок вагіни і матки: діагностика, лікування, профілактика.

Тема 27. Патологічні стани репродуктивної системи у дитячому та підлітковому віці. Методи контрацепції для підлітків.

Сучасні методи обстеження дівчаток та підлітків з гінекологічними захворюваннями. Порушення менструальної функції у підлітковому віці, класифікація, діагностика та лікування. Аменорея. Ювенільні маткові кровотечі. Терапія, реабілітація та профілактика порушень менструальної функції у дівчаток.

Аномалії розвитку статевих органів. Порушення статевого розвитку у підлітків.

Запальні захворювання статевих органів у дівчаток та підлітків. Клініка, діагностика та лікування.

Методи контрацепції у підлітків. Особливості підбору та застосування бар'єрних та гормональних методів контрацепції.

Підрозділ 8. Гінекологічні захворювання.

Конкретні цілі:

- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори основних захворювань жіночої репродуктивної системи.
- Ставити попередній діагноз та проводити диференційний діагноз основних гінекологічних захворювань, планувати обстеження та тактику ведення хворої.
- Надавати допомогу при невідкладних станах в гінекології. Скласти план обстеження гінекологічних хворих перед операцією.
- Виконувати необхідні медичні маніпуляції.

Тема 28. Жіночі уrogenітальні запальні захворювання.

Сучасні підходи до діагностики та лікування жіночих уrogenітальних запальних захворювань. Діагностика, лікування та профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом.

Тема 29. Доброякісні новоутворювання статевих органів жінки. Дисгормональні захворювання молочної залози. Ендометріоз.

Доброякісні новоутворювання статевих органів жінки. Діагностика, лікування та профілактика.

Дисгормональні захворювання молочної залози. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики

Ендометріоз. Сучасні аспекти етіопатогенезу, діагностики, лікування, та профілактики ендометріозу.

Тема 30. Фонові та передракові захворювання статевих органів жінки. Злоякісні новоутворення.

Фонові та передракові захворювання статевих органів жінки. Злоякісні новоутворення статевих органів жінки. Сучасні методи діагностики, принципи лікування та профілактики.

Тема 31. Невідкладні стани в гінекології.

Сучасні підходи до діагностики та невідкладної допомоги при гострому животі. Сучасні підходи до діагностики та невідкладної допомоги при маткових кровотечах. Основні принципи та методи хірургічних втручань при невідкладних станах в гінекології. Травматичні пошкодження статевих органів. Клініка діагностика та лікування.

Диференційна діагностика з гострою хірургічною патологією (апендицит, кишкова непрохідність, холецистит, ниркова коліка, перфоративна виразка шлунка). Профілактика невідкладних станів в гінекології.

Тема 32. Оперативні втручання в гінекології. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ інфікування.

Показання, протипоказання, умови та види операцій на шийці матки; матці (консервативна

міомектомія, дефундація матки, надпихвова ампутація матки, екстирпація матки), придатках матки, при опущенні і випадінні жіночих статевих органів. Штучне перевивання вагітності в ранні та пізні терміни, показання, методи, ускладнення. Лікувально-діагностичні ендоскопічні методи в гінекології.

Особливості підготовки та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Післяопераційні ускладнення та їх профілактика. Реабілітація після гінекологічних втручань. Профілактика ВІЛ-інфікування у медичних установах. Профілактика ризику зараження інфекціями, що передаються з кров'ю, та способи його зниження. Постконтактна профілактика.

Підрозділ 9. Неплідність у шлюбі. Планування сім'ї.

Конкретні цілі:

- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори основних захворювань жіночої репродуктивної системи, що призводять до неплідності.
- Визначати попередній клінічний діагноз на підставі інтерпретації даних спеціального обстеження неплідної подружньої пари.
- Проводити консультування щодо методів контрацепції відповідно до періодів життя та вибору конкретного методу контрацепції.
- Визначити необхідне обстеження перед початком використання контрацептивного засобу.
- Засвоїти використання медичних критеріїв прийнятності ВООЗ.

Тема 33. Неплідність.

Медично-соціальне значення проблеми неплідності у шлюбі.

Етіопатогенетичні чинники розвитку неплідності. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі. Сучасні принципи і методи лікування жіночої неплідності. Показання до застосування допоміжних репродуктивних технологій.

Тема 34. Сучасні аспекти планування сім'ї. Методи контрацепції. Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції ВООЗ.

Консультування щодо вибору і використання методу контрацепції: етапи консультування. Методи контрацепції відповідно до періодів життя.

Сучасні методи контрацепції: класифікація, механізм дії, переваги, недоліки, необхідне обстеження перед початком використання, режим використання, побічні ефекти, інструкції для пацієнтки. Післяпологова та післяабортна контрацепція. Медичні критерії прийнятності ВООЗ: класифікація категорій, використання зведених таблиць. Методи контрацепції у жінок з ВІЛ.

Підрозділ 10. Фізіологічне акушерство.

Конкретні цілі:

- Оцінювати стан вагітної, роділлі, породіллі, плода та новонародженого.
- Планувати тактику ведення вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду, оцінювати перебіг періоду новонародженості.
- Підбирати метод контрацепції в післяпологовому періоді.
- Виконувати необхідні медичні маніпуляції.
- Надавати акушерську допомогу вагітній, роділлі та породіллі.

Тема 35. Фізіологічна вагітність, пологи та післяпологовий період. Перинатальна охорона плода. Фармакотерапія в акушерстві.

Ведення фізіологічної вагітності, пологів та післяпологового періоду. Сучасні методи діагностики стану плода. Особливості фармакотерапії в різні терміни вагітності та в післяпологовому періоді. Питання медичної етики і деонтології. Методи контрацепції в післяпологовому періоді.

Підрозділ 11. Патологія вагітності та пологів.

Конкретні цілі:

- Визначати особливості обстеження та лікування вагітних та породіль при патології вагітності і пологів.
- Ставити попередній діагноз, проводити диференційний діагноз та планувати тактику ведення основних патологічних станів при вагітності, пологах та в післяпологовому періоді.

- Скласти план профілактичних та реабілітаційних заходів у разі різних видів акушерської патології.
- Планувати та надавати допомогу при невідкладних станах в акушерстві.
- Виконувати необхідні медичні маніпуляції.

Тема 36. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.

Етіологія і патогенез гестозів. Ранній гестоз (блювота, гіперсалівація). Клініка, діагностика і лікування раннього гестозу. Гіпертензія під час вагітності. набряки під час вагітності. Протеїнурія під час вагітності. Прееклампсія. Еклампсія. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, методи лікування, вплив на стан плода. Рідкісні форми гестозу.

Тактика ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду при пізніх гестозах. Невідкладна допомога. Профілактика пізніх гестозів та реабілітація.

Тема 37. Передчасне переривання вагітності. Переношування вагітності. Багатоплідна вагітність.

Етіологія та патогенез передчасного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування і профілактика мимовільного абортів. Передчасні пологи. Особливості ведення передчасних пологів. Профілактика невиношування вагітності.

Етіологія і патогенез переношування вагітності. Методи діагностики переношування вагітності. Перебіг вагітності і пологів, вплив на плід. Тактика ведення переношеної вагітності. Профілактика і терапія ускладнень, пов'язаних з переношуванням.

Багатоплідна вагітність: класифікація та діагностика. Тактика ведення вагітності та пологів при багатоплідності. Синдром фето-фетальної трансфузії, ВЗОП (внутрішньоутробна загибель одного плода).

Тема 38. Аномалії кісткового таза. Проблема макросомії в сучасному акушерстві. Невідповідність голівки плода та таза матері. Неправильні положення та тазові передлежання плода.

Аномалії кісткового таза. Ведення пологів при вузькому тазі. Особливості перебігу пологів при крупному плоді. Тактика ведення пологів при крупному плоді, клінічно вузькому тазі.

Вагітність і пологи при тазовому передлежанні. Неправильні положення плода. Методи діагностики і корекція неправильного положення плода. Особливості акушерської тактики під час вагітності і пологів залежно від різновидності передлежання та положення плода.

Тема 39. Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Алгоритм дій лікаря та методи боротьби з кровотечею. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Сучасні підходи до інфузійно-трансфузійної та інтенсивної терапії і реанімації при кровотечах в акушерстві.

Тема 40. Аномалії скоротливої діяльності матки. Пологовий травматизм матері та плода. Сучасні підходи до діагностики та лікування пологових травм матері та плода.

Класифікація, етіологія, патогенез різних видів аномалій пологової діяльності. Сучасні методи діагностики і лікування порушень пологової діяльності. Профілактика порушень пологової діяльності.

Пологовий травматизм матері та плода, класифікація. Сучасні підходи до діагностики та лікування пологових травм матері та плода. Особливості ведення вагітності та пологів у жінок з рубцем на матці. Профілактика акушерського травматизму.

Тема 41. Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Вагітність і пологи при захворюваннях серцево-судинної системи (вадах серця, гіпертонічній хворобі, артеріальній гіпотензії); хворобах органів сечовидільної системи; печінки та жовчного міхура; хворобах кровотворних органів; органів дихання; органів травної системи; ендокринної системи; нервової системи; органів зору; гострих та хронічних інфекційних хворобах, туберкульозу. Перебіг вагітності і пологів при гінекологічних захворюваннях. Особливості перебігу та тактика ведення при гострій хірургічній патології.

Перинатальні інфекції у вагітних: клінічний перебіг, діагностика, тактика ведення, лікування, профілактика. Принципи ведення вагітності і пологів у жінок з ВІЛ. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Тема 42. Оперативні втручання в акушерстві.

Показання, протипоказання, умови та підготовка до оперативних втручань при вагінальному та абдомінальному розродженні в акушерстві. Основні етапи акушерських операцій. Знеболювання операцій. Інструментарій. Асептика та антисептика. Ведення післяопераційного періоду.

Тема 43. Післяпологові септичні захворювання.

Післяпологові септичні захворювання. Класифікація, етіологія, патогенез, діагностика, принципи лікування, профілактика. Невідкладна допомога при септичних станах в акушерстві. Показання до хірургічного лікування.

Підрозділ 12. Перинатальна патологія.

Конкретні цілі:

- Ставити попередній діагноз і планувати тактику ведення вагітності, пологів при перинатальних ускладненнях (плацентарній дисфункції, дистресі та синдромі затримки розвитку плода).
- Оцінювати результати обстеження стану плода, формулювати попередній діагноз при різних видах патологічних станів плода.
- Володіти основними практичними навичками, щодо надання невідкладної допомоги при дистресі плода.
- Призначати лікування, складати план профілактичних та реабілітаційних заходів у разі різних видів патології плода та елементів плідного яйця.

Тема 44. Плацентарна дисфункція, затримка розвитку плода, дистрес плода.

Етіологія, патогенез плацентарної дисфункції, фетального дистресу, затримки розвитку плода. Сучасні перинатальні діагностичні технології. Сучасні підходи до тактики ведення несприятливих станів плода під час вагітності та пологів.

Тема 45. Імунологічна несумісність крові матері та плода. Аномалії плідного яйця.

Імунологічна несумісність крові матері та плода (резус-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолькоцитарна та ін.). Патогенез, діагностика, ведення вагітності, вибір оптимального терміну розродження. Ведення пологів та післяпологового періоду при імунологічному конфлікті. Профілактика.

Аномалії розвитку плідного яйця. Аномалії позазародкових елементів плідного яйця (плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика). Трофобластичні захворювання (міхурцевий занесок). Багатоводдя і маловоддя: причини, клініка, тактика ведення вагітності та пологів, наслідки для плода і новонародженого.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (4-5 курс)

Назви тем	Лекції	Практичні заняття/ семінарські заняття	Самостійна робота студента	ІРС
УІІ семестр				
РОЗДІЛ І. Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї.				
Підрозділ 1. Ендокринні порушення жіночої статеві системи.				
Тема 1. Організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги.	2	-	-	-
Тема 2. Фізіологія жіночих статевих органів. Методи	2	6	5	-

обстеження гінекологічних хворих. Загальна симптоматологія в гінекології.				
Тема 3. Нейроендокринна регуляція. Порушення функцій репродуктивної системи.	2	3	4	-
Тема 4. Нейроендокринні синдроми в гінекології.	2	3	4	-
Підрозділ 2. Основи онкогінекології.				
Тема 5. Доброякісні пухлини жіночих статевих органів. Ендометріоз.	4	3	7	-
Тема 6. Фонові та передракові захворювання жіночих статевих органів. Злоякісні новоутворення геніталій. Трофобластичні захворювання	2	3	7	-
Підрозділ 3. Запальні захворювання жіночих статевих органів та гінекологічні захворювання, які потребують невідкладної допомоги.				
Тема 7. Запальні захворювання жіночих статевих органів.	2	3	7	-
Тема 8. «Гострий живіт» в гінекології.	4	3	7	-
Підрозділ 4. Неплідний шлюб. Планування сім'ї.				
Тема 9. Неплідний шлюб.	2	3	5	-
Тема 10. Планування сім'ї.	2	3	5	-
Всього:	24	30	51	
IX-X семестр				
РОЗДІЛ II: Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.				
Підрозділ 5. Фізіологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.				
Тема 11. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів.	-	3	2	-
Тема 12. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.	2	3	4	-
Тема 13. Фізіологія пологів. Знеболювання пологів.	1	3	4	-
Тема 14. Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості.	1	3	2	-
Підрозділ 6. Патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.				
Тема 15. Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність.	-	2	2	
Тема 16. Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода.	2	2	4	
Тема 17. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.	-	2	2	-

Тема 18. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преeklampсія. Eklampсія.	2	6	3	
Тема 19. Невиношування вагітності.	2	2	3	
Тема 20. Вузкий таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.	-	6	4	
Тема 21. Аномалії скоротливої діяльності матки.	2	2	2	
Тема 22. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.	2	6	4	
Тема 23. Оперативне акушерство. Пологовий травматизм.	2	4	2	
Тема 24. Післяпологові септичні захворювання.	2	2	2	
Тема 25. Курація вагітних та породіль, підготовка учбової історії пологів. Захист учбової історії пологів.	-	2	14	
Всього:	18	48	54	
РАЗОМ:	42	78	105	

7. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Номер лекції	Тема лекції	К-сть годин
Розділ I. Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї.		
1.	Організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги.	2
2.	Анатомо-фізіологічні особливості жіночого організму.	2
3.	Порушення функцій репродуктивної системи. Аменорея. Аномальні маткові кровотечі	2
4.	Нейроендокринні синдроми в гінекології.	2
5.	Ендометріоз. Трофобластичні захворювання	2
6.	Доброякісні пухлини органів жіночої статеві системи	2
7.	Фонові та передракові захворювання жіночих статевих органів.	2
8.	Запальні захворювання жіночих статевих органів.	2
9.	«Гострий живіт» в гінекології.	2
10.	Оперативна гінекологія.	2
11.	Планування сім'ї.	2
12.	Неплідність у шлюбі	2
	Всього:	24
Розділ II. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.		
13.	Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.	2
14.	Фізіологія пологів. Знеболювання пологів. Фізіологія післяпологового періоду.	2
15.	Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода.	2
16.	Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.	2
17.	Невиношування вагітності.	2
18.	Аномалії скоротливої діяльності матки.	2
19.	Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечі в акушерстві.	2
20.	Оперативне акушерство. Пологовий травматизм.	2
21.	Післяпологові септичні захворювання.	2
	Всього:	18
РАЗОМ:		42

8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Номер практичного заняття	Тема практичного заняття	К-сть годин
Розділ I. Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї.		
1.	Фізіологія жіночих статевих органів. Методи обстеження гінекологічних хворих. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань. Курація гінекологічної хвороби.	6
2.	Порушення функції репродуктивної системи. Нейроендокринні синдроми в гінекології. Ендометриоз.	6
3.	Доброякісні пухлини жіночих статевих органів. Фонові та передракові захворювання жіночих статевих органів. Злоякісні новоутворення геніталій. Трофобластичні захворювання.	6
4.	Запальні захворювання жіночих статевих органів. «Гострий живіт» в гінекології.	6
5.	Неплідний шлюб. Планування сім'ї. Захист учбової історії хвороби.	6
	Всього:	30
Розділ II. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.		
1.	Клінічна анатомія і фізіологія жіночих статевих органів. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.	6
2.	Фізіологія пологів. Знеболювання пологів Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості.	6
3.	Невиношування вагітності. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода. Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода.	6
4.	Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.	6
5.	Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві	6
6.	Оперативне акушерство. Пологовий травматизм. Післяпологові септичні захворювання.	6
7.	Вагітність та пологи при неправильному положенні, тазовому передлежанні плода та багатоплідній вагітності.	6
8.	Вузький таз. Аномалії скоротливої діяльності матки. Захист учбової історії пологів.	6
	Всього:	48
	Разом	78

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

Номер теми	Тема	К-сть годин
Розділ I Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї.		
1.	Фізіологія жіночих статевих органів. Методи обстеження гінекологічних хворих. Загальна симптоматологія в гінекології.	5
2.	Нейроендокринна регуляція. Порушення функцій репродуктивної системи.	4
3.	Нейроендокринні синдроми в гінекології.	4
4.	Доброякісні пухлини жіночих статевих органів. Ендометріоз.	7
5.	Фонові та передракові захворювання жіночих статевих органів. Злоякісні новоутворення геніталій. Трофобластичні захворювання	7
6.	Запальні захворювання жіночих статевих органів.	7
7.	«Гострий живіт» в гінекології.	7
8.	Неплідний шлюб.	5
9.	Планування сім'ї.	5
	Всього	51
РОЗДІЛ II: Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.		
1.	Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів.	2
2.	Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.	4
3.	Фізіологія пологів. Знеболювання пологів.	4
4.	Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості.	2
5.	Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність.	2
6.	Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода.	4
7.	Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.	2
8.	Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.	3
9.	Невиношування вагітності.	3
10.	Вузкий таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.	4
11.	Аномалії скоротливої діяльності матки.	2
12.	Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.	4
13.	Оперативне акушерство. Пологовий травматизм.	2
14.	Післяпологові септичні захворювання.	2
15.	Курація вагітних та породіль, підготовка учбової історії пологів. Захист учбової історії пологів.	14
	Всього:	54
	Разом:	105

10. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ РОБІТ – не передбачено

11. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ – не передбачено

12. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ – не передбачено

13. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ВНЕСЕНИХ У МАТРИКУЛИ
4 курс

№ з/п	Назва практичної навички	Рівень засвоєння	Лінія матрикула
1.	Вміти проводити бімануальне дослідження та обстеження жінки в дзеркалах.	3	4
2.	Техніка взяття мазка на онкоцитологічне дослідження та онінка його результатів	3	4
3.	Курація гінекологічної хвороби.	4	4

5 курс

№ з/п	Назва практичної навички	Рівень засвоєння	Лінія матрикула
1.	Курація роділлі.	4	5
2.	Курація породіллі.	4	5
3.	Курація вагітної з пізнім гестозом.	4	5

14. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ
ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА (ІРС):

1. Створення віртуальних навчальних програм з дисципліни.
2. Участь у роботі студентського наукового гуртка та виступи на наукових форумах.
3. Участь у студентській олімпіаді з навчальної дисципліни.
4. Виготовлення ламінованих таблиць з відповідних тем розділів дисципліни.
5. Підбір відео та аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни.

15. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

При оцінюванні студентів приділяється перевага стандартизованим методам контролю:

- тестування (усне, письмове, комп'ютерне);
- структуровані письмові роботи;
- структурований контроль практичних навичок;
- контроль виконання практичної роботи;
- усне опитування;
- усна співбесіда.

Форми контролю:

Попередній (вхідний) контроль слугує засобом виявлення наявного рівня знань студентів для використання їх викладачем на практичному занятті як орієнтування у складності матеріалу. Проводиться з метою оцінки міцності знань та з метою визначення ступеня сприйняття нового навчального матеріалу.

Поточний контроль – контроль самостійної роботи студентів щодо вивчення навчальних матеріалів. Здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості студента до заняття. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота студента щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Рубіжний (тематичний) контроль засвоєння розділу (підрозділу) відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних тем шляхом тестування та/або усної співбесіди та/або виконання структурованих завдань. Тематичний контроль є показником якості вивчення тем розділів дисципліни та засвоєння студентами практичних навичок, а також пов'язаних із цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів. Проводиться на спеціально відведеному – підсумковому – занятті.

Проміжний контроль - полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних (семінарських) заняттях за певний період. Проводиться у формі семестрового заліку на останньому практичному (семінарському) занятті в семестрі.

Підсумковий контроль здійснює контролюючу функцію, проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах. Проводиться у формі заліку, диференційованого заліку або іспиту з метою встановлення змісту знань студентів за обсягом, якістю та глибиною, а також вміннями застосувати їх у практичній діяльності. Під час підсумкового контролю враховуються результати складання здачі усіх видів навчальної роботи згідно із структурою робочої програми.

ПРИМІТКА: Кафедра визначає форми контролю відповідно до навчального плану з дисципліни.

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ ПО ЗАВЕРШЕННЮ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка з дисципліни визначається як сума кількості балів поточної успішності, що складає 60% загальної оцінки з дисципліни, та оцінки, отриманої на іспиті, що складає 40% загальної оцінки з дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни становить 200 балів, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за екзаменаційний підсумковий контроль (іспит) – 80 балів.

Бали з дисципліни конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями:

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за 4-бальною шкалою
170-200 балів	5 – відмінно
140-179 балів	4 – добре
101-139 балів	3 – задовільно
100 балів і менше	2 – незадовільно

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ УСПІШНОСТІ

Оцінювання поточної успішності проводиться шляхом підрахунку середнього балу поточної успішності по завершенню вивчення дисципліни. При цьому заокруглення оцінки здійснюється за схемою: в діапазоні від 0 до 0,24 заокруглюється до меншої одиниці; в діапазоні від 0,25 до 0,74 заокруглюється до 0,5; в діапазоні від 0,75 до 0,99 заокруглюється до більшої одиниці.

Переведення оцінок за поточну успішність з 12-ти бальної шкали у 120-ти бальну шкалу здійснюється наступним чином:

Рейтингова 12-ти бальна шкала	Шкала оцінювання поточної успішності
4	66
4,5	69
5	72
5,5	75
6	78
6,5	81
7	84
7,5	87
8	90
8,5	93
9	96
9,5	99
10	102
10,5	105
11	108
11,5	111
12	114

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни з додаванням балів за індивідуальну роботу студента (ІРС), становить 120 балів.

Схвалено на засіданні кафедри акушерства та гінекології № 1
„_____” _____ 2016 року, протокол № _____

Завідувач кафедри, професор

Л. М. Маланчук

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Оцінювання поточної успішності проводиться за дванадцятибальною рейтинговою шкалою.
Оцінка за практичне заняття вважається позитивною, якщо вона становить 4 і більше балів.

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу, не виконав практичної роботи, не оформив протокол.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань, виявляє незнання змісту виконання практичної роботи.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, виконав практичну роботу, частково оформив протокол.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання, фрагментарно виконав практичну роботу.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, виконав практичне завдання не до кінця.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, недооформив протокол заняття.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та термінів, нечітко формулює висновки, орієнтується в методиці виконання практичної роботи, виконав її не в повному обсязі.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час проведення дослідження.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення понять та термінів, з дисципліни, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення, самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть предмету; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки, оформив протокол практичного заняття, допускаючи незначні помилки при застосуванні наукових термінів і понять.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу студента, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу; в повному об'ємі оформив протокол практичного заняття, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.
12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст наукових термінів і понять, самостійно та правильно виконав практичну роботу, без помилок оформив протокол практичного заняття.

Схвалено на засіданні кафедри акушерства та гінекології № 1

„_____” _____ 2016 року, протокол № _____

Завідувач кафедри, професор

Л. М. Маланчук

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (ІРС)**

Бали	Критерії оцінювання
1	ПІДБІР ДВОХ ВІДЕО МАТЕРІАЛІВ ІЗ РОЗДІЛІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. або ПІДБІР ДВОХ АУДІО МАТЕРІАЛІВ ІЗ РОЗДІЛІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.
2	ВИГОТОВЛЕННЯ ЛАМІНОВАНОЇ ТАБЛИЦІ З ВІДПОВІДНИХ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ. або ВИСТУП НА ЗАСІДАННІ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА.
3	УЧАСТЬ У СТУДЕНТСЬКІЙ ОЛІМПІАДІ З ДИСЦИПЛІНИ. або РОБОТА НА СТУДЕНТСЬКОМУ НАУКОВОМУ ФОРУМІ У ВИГЛЯДІ ПУБЛІКАЦІЇ ТЕЗ.
4	СТВОРЕННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ або РОБОТА НА СТУДЕНТСЬКОМУ НАУКОВОМУ ФОРУМІ У ВИГЛЯДІ СТЕНДОВОЇ ДОПОВІДІ.
5	СТВОРЕННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ або РОБОТА НА СТУДЕНТСЬКОМУ НАУКОВОМУ ФОРУМІ У ВИГЛЯДІ УСНОЇ ДОПОВІДІ.
6	ПРИЗОВЕ МІСЦЕ ЗА УЧАСТЬ У СТУДЕНТСЬКІЙ ОЛІМПІАДІ З ДИСЦИПЛІНИ. або ПРИЗОВЕ МІСЦЕ ЗА УЧАСТЬ У РОБОТІ НАУКОВОГО ФОРУМА.

Примітка: якщо студент приймає участь у двох і більше видах індивідуальної роботи, йому зараховуються бали лише за один вид роботи на його вибір.

Схвалено на засіданні кафедри акушерства та гінекології № 1
„_____” _____ 2016 року, протокол № _____

Завідувач кафедри, професор

Л. М. Маланчук

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Бали	Критерії оцінювання
0	Виставляється, коли студент виявляє повне незнання змісту виконання роботи.
1 - 3	Виставляється, коли студент частково виявляє знання змісту виконання роботи.
4 - 6	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується у методиці виконання роботи, виконав її в неповному обсязі, допускаючи грубі помилки під час проведення досліджень.
7 - 9	Виставляється студенту, коли він самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10 - 12	Виставляється, коли студент самостійно, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.

Примітка: за недооформлені протоколи практичних занять з дисципліни від загальної кількості балів за практичне завдання віднімається 3,0 бали.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та медичних термінів, нечітко формулює висновки.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення медичних понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть проблеми; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу студента.
12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст наукових термінів і понять.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ВНЕСЕНИХ У МАТРИКУЛИ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

Матрикул вважається **зарахованим** у випадку, коли студент із повним знанням методики, самостійно, у чіткій послідовності проведення роботи, виконав практичну навичку та грамотно сформулював висновки. Під час проведення практичної навички викладач має право скерувати студента, який допускає неточності та незначні помилки у виконанні роботи.

Матрикул вважається **не зарахованим** у випадку, коли студент, орієнтуючись у фактичному матеріалі, показує незнання методики, невміння виконання практичної навички, допускає грубі помилки у послідовності проведення роботи та при формулюванні висновків.

Схвалено на засіданні кафедри акушерства та гінекології № 1

„_____” _____ 2016 року, протокол № _____

Завідувач кафедри, професор

Л. М. Маланчук

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ІСПИТУ

Оцінка за іспит вираховується з врахуванням питомої ваги кількості балів, отриманих студентом за складання тестового контролю (75%) та питомої ваги кількості балів, отриманих студентом під час усної співбесіди з екзаменатором (25%).

Максимальна кількість балів за іспит, яку може набрати студент, становить 80.

Іспит вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Якщо студент не склав однієї із складових частин іспиту, він вважається таким, що не склав екзаменаційний підсумковий контроль у цілому. Студент перескладає лише ту частину, яку не склав.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань студентів і переведення результатів засвоєння отриманих знань здійснюється за наступною шкалою:

Кількість правильних відповідей при складанні тестових завдань у ННВ незалежного тестування знань студентів	Кількість балів, що виставляється студенту
1-24	Не склав
25, 26	38
27	39
28	40
29	41
30	42
31	43
32	44
33	45
34	46
35	47
36	48
37	49
38	50
39	51
40	52
41	53
42	54
43	55
44	56
45	57
46	58
47	59
48	60

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ З ЕКЗАМЕНАТОРОМ

Оцінювання знань студентів здійснюється шляхом виставлення балів залежно від правильності відповідей на питання з врахуванням повноти відповіді за наступною шкалою:

Оцінка правильності відповіді на питання з врахування повноти відповіді	Кількість балів, що виставляються студенту за відповідь на одне питання
Відсутність правильної відповіді на питання	0
Часткова відповідь на питання	1
Неповна відповідь на питання	2
Повна відповідь на питання	3

Шкала переведення:

Сумарна кількість балів, отриманих при відповіді на окремі питання	Кількість балів, що виставляються студенту
Відсутність правильних відповідей на жодне питання	Не склав
3	12
4	13
5	14
6	15
7	16
8	18
9	20

Мінімальна кількість балів, яку може отримати студент при усній співбесіді з екзаменатором – 12 балів, максимальна кількість балів – 20.

Схвалено на засіданні кафедри акушерства та гінекології № 1

„_____” _____ 2016 року, протокол № _____

Завідувач кафедри, професор

Л. М. Маланчук

19. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Акушерство та гінекологія: У 4 т.: національний підручник / Кол. авторів; за ред. акад. НАМН України, проф. В.М. Запорожана. – Т.1: Акушерство / В.М. Запорожан, В.К. Чайка, Л.Б. Маркін та ін.; за ред. акад. НАМН України, проф. В.М. Запорожана. – К.: ВСВ " Медицина ", 2013. – 1032с.
2. Акушерство: підручник / Кол. авторів; за ред. акад. НАН України В.І. Грищенко, проф. М.О. Щербини. – К.: Медицина, 2009.- 408с.
3. Запорожан В.М. Акушерство і гінекологія.К.: «Здоров'я», Т.1,2000. - 432 с.
4. Запорожан В.М. Акушерство і гінекологія.К.: «Здоров'я», Т.2,2000.- 448 с.

Допоміжна

1. Степанківська Г.К., Михайленко О.Т. Акушерство.К.:«Здоров'я», 2000,-725 с.
2. Хміль С.В., Кучма З.М., Романчук Л.І. Акушерство: Підручник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. – 584 с.
3. Воронин К.В., Потапов В.А., Правосудович А.Н. Акушерское обследование, М.: Медпресс, 2001. - 120 с
4. Жилияев Н.И., Жилияев Н.Н., Сопель В.В. Акушерство. Фантомный курс. К, 2002,-210 с.
5. Чернуха Е.А. Родовой блок.-М.: «Триада», 2003.-532 с.
6. Наказ № 503 від 28.12.2002 «Про удосконалення амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги».
7. Наказ № 582 від 15.12.2003 «Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги».
8. Наказ № 620 від 29.12.2003 «Про організацію надання стаціонарної акушерсько-гінекологічної та неонатологічної допомоги».
9. Наказ № 676 від 31.12.2004 «Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги».
10. Наказ № 782 від 29.12.2005 «Клінічні протоколи з акушерської та гінекологічної допомоги».
11. Наказ № 234 від 10.05.2007 «Інструкція з організації роботи бактеріологічних лабораторій в системі інфекційного контролю в акушерських стаціонарах».
12. Наказ № 899 від 27.12.2006 «Тазове передлежання плода».
13. Наказ № 906 від 27.12.2007 «Перинатальні інфекції».
14. Наказ № 901 від 27.12.2006 «Переношена вагітність».
16. Наказ № 900 від 27.12.2006 «Дистрес плода при вагітності та під час пологів».

17. Маланчук Л.М., Кучма З.М. Невідкладне акушерство в алгоритмах і задачах.- тернопіль: ТДМУ, 2009.- 233-264..
18. «Загальнодержавну програму забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009-2013 роки», затвердженої законом України від 19.02.2009 р. №10.26-63
19. Клінічний протокол з акушерської допомоги «Попередження передачі ВІЛ від матері до дитини» (наказ МОЗ України від 14.11.2007 р. №716)
20. Клінічний протокол «Порядок добровільного консультування і тестування на ВІЛ-інфекцію» (наказ МОЗ України від 19.08.2005 р. №415)
21. Інформаційні ресурси

<http://intranet.tdmu.edu.ua/education.php>